

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 49/32

mun. Chișinău

12.04.2024

Inspector de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristian IOSIP, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința dlui Frunze Mihail, șef interimar al Secției de coordonare operațională a IP Ceadăr-Lunga al DP a UTA Găgăuzia a IGP a MAI, născut la XXXXX, IDNP: XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 19, art. 33-35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 13.10.2022, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI) a fost înregistrată sesizarea cu nr. 8075, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Legea nr. 132/2016), a fost repartizată aleatoriu spre verificare prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, *se solicită verificarea unei eventuale încălcări a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către subiectul declarării Frunze Mihail.*

În conformitate cu dispozițiile art. 3 lit. g) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Legea nr. 133/2016), dl Frunze Mihail are statut de subiect al declarării averii și a intereselor personale.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, *responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.*

Conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 133/2016, *în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.”*

Astfel, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 525/32 din 10.11.2022, în privința dlui Frunze Mihail a fost inițiat controlul averii și a intereselor personale, fapt despre care a fost informat subiectul controlului și autorul sesizării.

Potrivit informațiilor consultate din declarațiile de avere și interese personale ale dlui Frunze Mihail pentru anii 2016-2021 și ca urmare a răspunsului primit de la Inspectoratul General al Poliției, rezultă că subiectul controlului a deținut în perioada vizată funcții cu statut special în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, inspectorul de integritate concluzionează că, dl Frunze Mihail a fost pasibil efectuării controlului averii și a intereselor personale din perioada 01.08.2016 (data intrării în vigoare a Legii nr. 132/2016 în baza căreia averea nejustificată poate fi confiscată pe cale civilă) – 10.11.2022 (data inițierii controlului).

Potrivit datelor din Registrul de stat al populației, dl Frunze Mihail și dna XXXXX sunt căsătoriți începând cu 23.10.2010 și au avut la întreținere copii minori, XXXXX și XXXXX.

De remarcat că, controlul a fost efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 132/2016 și Legii nr. 133/2016.

Prin urmare, normele legale prevăzute la art. 2 al Legii nr. 133/2016, art. 33 și 34 din Legea nr. 132/2016 relevă, *diferență substanțială este - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte;*

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora;

Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane;

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică;

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori de drept privat, inclusiv instituțiilor financiare, cu titlu gratuit, documente și informații necesare pentru efectuarea controlului;

În cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită;

În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau privind încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organul de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea are dreptul să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală și ale Serviciului Fiscal de Stat;

Dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege;

Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Luând act de normele citate, se reține că, esența de bază a controlului averii și intereselor personale este de a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale asupra averii subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică.

Așadar, la calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența celor descrise este stabilită în art. 2 din Legea nr. 133/2016, care definește că, avere este totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate.

Consecutiv, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre avere dobândită și veniturile obținute de către familia Frunze, pe parcursul exercitării funcției enunțate (01.08.2016 -10.11.2022), în temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a)-d) și art. 32 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, având la bază sursele de informații declarate pe propria răspundere de către Frunze Mihail în declarațiile sale de avere și interese personale, inspectorul de integritate a accesat registrele de stat disponibile, a solicitat informații și documente necesare desfășurării controlului de la instituții de drept public și privat, cât și de la subiecții controlului, în baza cărora au fost stabilite următoarele modificări patrimoniale materializate prin venituri și cheltuieli.

Astfel, potrivit materialelor dosarului de control, se atestă că subiecții controlului au suportat următoarele modificări patrimoniale:

- La 05.07.2017, au fost achiziționate 63,11 % cote-părți din construcția cu nr. cad. XXXXX, contra sumei de 272 880,00 lei;
- La 17.01.2018, a fost înstrăinat automobilul de model Mercedes E220CDI, n/î XXXXX, a/f 2011, la preț de 20 000,00 lei;
- La 20.04.2018, au fost achiziționate 3,33% din terenul cu nr. cad. XXXXX, contra sumei 5 372,00 lei;
- La 29.06.2018, a fost achiziționat autmobilul de model Honda Civic n/î XXXXX, a/f 2008, contra sumei 10 000, 00 lei, și fiind înstrăinat la 04.10.2018, contra sumei de 30 000,00 lei;
- La 27.11.2018, a fost achiziționat automobilul de model Toyota Prius n/î XXXXX, a/f 2009, contra sumei de 30 000,00 lei;
- La 19.04.2022, a fost dobândit în proprietate automobilul de model Toyota Urban Cruiser, n/î XXXXX, a/f2009, și fiind înstrăinat la aceeași dată, contra sumei de 10 000,00 lei.

- La 25.05.2022, a fost achiziționat terenul cu nr. cad. XXXXX și construcția cu nr. cad. XXXXX, contra sumei de 457 650,00 lei.

În context, dlui Frunze Mihail i-a fost solicitat de a prezenta informații și justificative privind disponibilitatea financiară de a efectua unele modificări patrimoniale, sursele de proveniență a împrumuturilor contractate, precum și a numerarului depus pe conturi.

Prin răspunsurile dlui Frunze Mihail înregistrate în cadrul ANI cu nr. 4808 din 01.04.2024, nr. 4946 din 03.04.2024, nr. 5126 din 05.04.2024 și 08.04.2024, nr. 5225 din 09.04.2024, nr. 5291 din 09.04.2024, nr. 5292 din 09.04.2024, se menționează și prezintă următoarele:

"Настоящим могу сообщить следующее о том, что банковский депозит ВС "МАИБ" SA в сумме 602,033,00 лей мной был получен от 25.02.2022г. и от 07.03.2022г. в сумме 55,698,90 лей по банковскому счету № XXXXX, мной был получен на основании акта о вступлении в наследство, от моего отца XXXXX. Контракт об наследстве вышеуказанной суммы прилагается к материалам. Сумма денег 55,698,90 лей была получена в качестве вознаграждения по процентам от депозита, полученного в наследство от моего отца XXXXX. Также, мной была получена сумма денег в долг в размере 250,000,00 лей в 2022г. От гражданина XXXXX на основании расписки от моего имени об обязательстве вернуть долг в указанный срок в расписке, что подтверждается приложенными документами. К данному объяснению прилагаются документы об депозите в ВС "МАИБ" SA, полученного в наследство мной, а также расписка и подтверждающие документы о заработной плате XXXXX.

Настоящим могу сообщить следующее о том, что помещение за кадастровым № XXXXX, расположенной в мун. XXXXX было приобретено моей супругой XXXXX на денежные средства, полученные мной в наследство от моего отца XXXXX., а именно депозит в банке «Moldincombank» в сумме 302, 000 леев, а также на деньги с депозита «Agroindbank», полученного в наследство от моих родителей XXXXX. и XXXXX в общей сумме 13, 837 долларов.

Настоящим могу сообщить следующее о том, что 05.01.2017 году мной было взято в долг денежных средств в сумме 260, 000 тысяч рублей РФ у гражданки XXXXX XXXXX г.р. IDNP XXXXX. Данные денежные средства я получил в долг наличными, в связи с тем, что моя супруга XXXXX подготавливала пакет документов для приобретения в дальнейшем коммерческого здания, расположенного в мун. XXXXX за кадастровым номером XXXXX. Данные денежные средства были потрачены на приобретение вышеуказанной недвижимости в 2017 году, так как всей суммы денег моей супруги XXXXX на приобретение здания не хватало. XXXXX данные денежные средства получила от своего супруга XXXXX XXXXX г.р., который с 1995г. находился на заработках в Российской Федерации. Также, сын XXXXX, XXXXX с 2009г находится на ПМЖ в Российской Федерации, приезжая домой в гости к матери давал ей денежные средства, дочка XXXXX также находится на ПМЖ в Российской Федерации и со слов их матери XXXXX также передавала ей денежные средства. В настоящее время XXXXX находится в XXXXX районной больнице в неврологическом отделении. Данные денежные средства я отдавал XXXXX на протяжении более 3-х лет по частям.

Настоящим могу пояснить следующее, что XXXXX является моим другом, в 2022г. дал мне в долг денежные средства на основании расписки от моего имени, в сумме 250,000 тысяч леев, данные денежные средства были взяты в долг для личного пользования моей семьи, XXXXX работает в Англии с 2017г., денежные средства он отправлял домой в РМ своей матери XXXXX и отцу XXXXX, когда он приехал домой в гости в 2022г., дал мне в долг наличными денежные средства вышеуказанной суммы."

Consecutiv, sub imperiul Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză a calculelor, care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 01.08.2016-10.11.2022 s-au stabilit următoarele modificări patrimoniale ce au însumat sub aspect de Credit (venit obținut în numerar prin extrageri din conturile bancare avute în gestiune, obținerea de prestații sociale, obținerea de transferuri internaționale, înstrăinare bunuri mobile, împrumuturi) și sub aspect de Debit (cheltuieli în numerar suportate prin achitări servicii și alimentări de conturi avute în gestiune, achiziționarea de bunuri mobile și imobile, restituirea împrumuturilor și *cheltuieli ce își au argumentarea în numerarul declarat pe propria răspundere de Frunze Mihail¹*):

Perioada/anul	Sold inițial la începutul anului/perioadei	Credit	Debit	Numerar reflectat în Declarații de avere și interese personale	Numerar în lei cu titlu de economii acceptat de inspector la data depunerii declarației	Diferență stabilită pe parcursul perioadei/anului	Sold final la sfârșitul anului fiscal/perioadei/lei
01.08.2016 – 31.12.2016	-	63 450 MDL	-	-	-	-	63 450,00 MDL
01.01.2017 – 31.12.2017	63 450,00 MDL	372 624 MDL	310 000 MDL	-	XXXXX MDL	26 570 MDL, la 24.10.2017	69 270,00 MDL
01.01.2018 – 31.12.2018	69 270,00 MDL	289 250 MDL	45 792 MDL	-	XXXXX MDL	-	487 398,00 MDL
01.01.2019 – 31.12.2019	487 398 MDL	160 130 MDL	39 676, 22 MDL	-	XXXXX MDL	-	203 220, 78 MDL
01.01.2020 – 31.12.2020	203 220, 78 MDL	184 123, 95 MDL	247 854, 02 MDL	-	-	-	139 490, 02 MDL
01.01.2021 – 31.12.2021	139 490, 02 MDL	160 451, 98 MDL	275 518, 70 MDL	-	XXXXX MDL	18 283, 70 MDL, la 30.12.2021	197 507, 13 MDL
01.01.2022 – 10.11.2022	-	1 564 744, 23 MDL	1 232 577, 10 MDL	-	XXXXX MDL	-	197 507, 13 MDL

Totalizând calculele enunțate, se relevă că pentru perioada 01.08.2016-10.11.2022, divizată pe ani fiscali, în sensul normelor citate, subsemnatul inspector nu a identificat diferență substanțială asupra averii familiei Frunze.

Concomitent, sub aspectul declarării conforme și complete a datelor din declarațiile de avere și interese personale ale dlui Frunze Mihail, s-a stabilit existența unor informații care nu au fost reflectate în declarațiile vizate, după cum urmează:

- În declarațiile depuse pentru anii 2017-2021, lipsesc informații ce ține de construcția cu nr. cad. XXXXXX, dobândită la 05.07.2017;
- În declarația depusă pentru anul 2016, lipsesc informații ce ține de împrumutul contractat cu dna XXXXX;
- În declarația depusă pentru anul 2018, lipsesc informații ce ține de terenul cu nr. cad. XXXXXX, dobândit la 20.04.2018, inclusiv și venitul în sumă de 10 000,00 lei, obținut din înstrăinarea automobilului de model Honda Civic n/î XXXXXX, a/f 2008. Iar în declarațiile depuse pentru anii 2018-2020, lipsesc informații ce ține de automobilul de model Mercedes E220 CDI, n/î XXXXXX, dobândit în anul 2014 și Toyota Prius, n/î XXXXXX, dobândit în anul 2018;

¹ Numerar declarat pe propria răspundere de semnatarul declarației de avere și interese personale (subiectul controlului).

- În declarația depusă pentru anul 2021, lipsesc informații ce țin de terenurile cu nr. cad. XXXXX, încăperea cu nr. cad. XXXXX, construcția cu nr. cad. XXXXX, terenul cu nr. cad. XXXXX, terenul cu nr. cad. XXXXX, construcția cu nr. cad. XXXXX, dobândite în anul 2021;

- În declarațiile depuse pentru anii 2016-2021, lipsesc informații ce țin de calitate de administrator și fondator a dnei XXXXX în cadrul în cadrul SRL „XXXXX” și ÎI „XXXXX”.

Analizând datele neindicate în declarațiile de avere și interese personale ale dlui Frunze Mihail, inspectorul de integritate ajunge la concluzia că, subiectul declarării și-a executat în mod neglijent obligația de a declara datele în conformitate cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 133/2016 și atestă încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dl Frunze Mihail, șef interimar al Secției de coordonare operațională a IP Ceadâr-Lunga al DP a UTA Găgăuzia a IGP a MAI.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. art. 5, 19, 34 alin. (1), 35 și art. 36 din Legea 132/2016 cu privire la ANI, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dl Frunze Mihail, șef interimar al Secției de coordonare operațională a IP Ceadâr-Lunga al DP a UTA Găgăuzia a IGP a MAI, în circumstanțele descrise în prezentul act;

2. Se aduce la cunoștința dlui Frunze Mihail actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.

3. Se transmite prezentul act de constatare spre publicare pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian IOSIP